

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลภาษีอากรกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (นายราเชนทร์ เรืองทวีป) ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๒๕/๒๕๕๒ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบื้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ หรือไม่)

ศาลภาษีอากรกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ร้อง (นายราเชนทร์ เรืองทวีป) ซึ่งเป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๒๕/๒๕๕๒ ระหว่างนายราเชนทร์ เรืองทวีป โจทก์ กับกรมสรรพากร จำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบื้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ข้ออ้างและเหตุผลโดยสรุปของทุกฝ่ายปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า ผู้ร้องไม่พอใจการที่จำเลยนำรายได้ของภริยาผู้ร้องมารวมเป็นรายได้ของผู้ร้องแล้วประเมินภาษีใหม่ ทำให้ผู้ร้องต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น เท่ากับว่าผู้ร้องต้องถูกหักภาษีถึงร้อยละ ๓๐ ทำให้ผู้ร้องและภริยาต้องจดทะเบียนหย่าขาดจากกันเพื่อลดภาระการเสียภาษี เห็นว่า ประเทศไทยปกครองในระบบรัฐสภา และประชาชนทั้งประเทศเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยตรงไปทำหน้าที่นิติบัญญัติคือการออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับแก่ประชาชนทั้งประเทศรวมทั้งควบคุมดูแลการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร ในการที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะออกกฎหมายใดๆ เพื่อบังคับใช้แก่ประชาชนทั้งประเทศนั้นก็จะต้องมีการศึกษาข้อมูลและเหตุผลต่างๆ จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เมื่อร่างกฎหมายเข้าสู่สภาแล้วก็มีการตั้งคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาขึ้นพิจารณาข้อดีข้อเสียของร่างกฎหมายนั้นๆ ก่อนที่จะได้รับความเห็นชอบของทั้งสองสภาแล้วจึงประกาศใช้เป็นกฎหมาย รัฐสภาจึงมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลและปกป้องผลประโยชน์ส่วนได้เสียของประชาชนทั้งประเทศโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของชนในชาติเป็นสำคัญ ดังนั้นกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาจึงถือได้ว่าได้รับการกลั่นกรองอย่างรอบคอบมาแล้วและเป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ นั้นก็เป็นกฎหมายที่ผ่านการกลั่นกรองของรัฐสภามาแล้ว แม้ผู้ร้องจะเห็นว่า เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับสถานะของบุคคลและเกี่ยวกับเพศ ทำให้บุคคลไม่เสมอกัน ในกฎหมาย ไม่เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพ ของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ โดยได้เปลี่ยนสิ่งที่เป็สาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ในหมวดว่าด้วยหน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รัับราชการทหาร เสียภาษีอากร ฯลฯ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” กฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการเสียภาษีของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ ประเภท หนึ่งก็คือ ประมวลรัษฎากรฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และ มาตรา ๕๗ เบญจ ที่ผู้ร้องเห็นว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น แม้จะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล บ้างเพราะทำให้ผู้ร้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวก็อยู่ภายใต้ขอบข่ายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ที่รัฐสภาสามารถจะออกกฎหมายในลักษณะเช่นนั้นได้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของ ประเทศชาติเป็นสำคัญ เพราะเห็นว่าเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เท่าที่ จำเป็นโดยไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้ มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ก็บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขต แห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านั้น ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” ดังนั้น รัฐสภาจึงสามารถ ออกกฎหมายในทางจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ภายใต้เงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๔๘ ทั้งปรากฏว่ากฎหมายภาษีอากรของประเทศไทยได้ยึดหลักการที่ว่าผู้มีรายได้มากย่อม ต้องเสียภาษีมากกว่าผู้มีรายได้น้อย และประชากรส่วนใหญ่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคล เนื่องจากส่วนใหญ่มีรายได้ค่อนข้างต่ำและไม่แน่นอน หากมีภาระต้องเสียภาษีโดยยึดหลักความเสมอภาค ของบุคคล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐ แล้ว ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศจะได้รับความเดือดร้อน ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศก็อาจจะเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะหากยึดถือความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันเป็นหลักในการออกกฎหมายทุกกรณีแล้ว หญิงทุกคนก็อาจต้องถูกเกณฑ์เข้ารับ ราชการทหารเช่นเดียวกับชายด้วย ความคิดเห็นของผู้ร้องจึงน่าจะเป็นความเห็นของคนส่วนน้อยที่ไม่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม เพราะการที่ผู้ร้องต้องมีภาระภาษีเพิ่มขึ้นก็มีได้ทำให้ความเป็นอยู่ ของผู้ร้องหรือคู่สมรสถึงกับยากจนข้นแค้นจนไม่อาจดำรงตนในสังคมอย่างมีเกียรติได้ การที่รายได้ของ ผู้ร้องและคู่สมรสถูกรัฐนำไปช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสและพัฒนาประเทศมากกว่าผู้ที่มิได้จดทะเบียนสมรส

ผู้ร้องก็น่าจะภาคภูมิใจที่มีโอกาสเสียสละเพื่อความผาสุกของประชากรส่วนใหญ่ เมื่อทบทวนคดีของประมวลรัษฎากรที่ผู้ร้องอ้างเป็นกฎหมายที่รัฐสภาตราขึ้นใช้บังคับแก่ประชากรทั้งประเทศโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ เป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราใด ทั้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๗ ก็บัญญัติสนับสนุนว่า “บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย” ส่วนที่ผู้ร้องเห็นว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ ทำให้สามมีரியต้องจดทะเบียนหย่าขาดจากกันเพื่อลดภาระการเสียภาษี ดังเช่นกรณีของผู้ร้อง กฎหมายดังกล่าวจึงมิได้เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๐ นั้น เห็นว่า การที่สามมีரியจดทะเบียนหย่าขาดจากกันเนื่องจากการจดทะเบียนสมรสทำให้เกิดต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น น่าจะเป็นความคิดเห็นของคนส่วนน้อย ส่วนใหญ่ค่านิยมของสังคมไทยยังยึดมั่นที่จะเป็นสามมีரியกันโดยเปิดเผยและถูกต้องตามกฎหมาย อีกทั้งในกรณีที่สามมีไม่ประสงค์ให้เงินได้ของภริยาถือเป็นเงินได้ของตนก็อาจวางแผนภาษีโดยให้ภริยามีเงินได้ร่วมกับผู้อื่นในรูปของห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือคณะบุคคลที่มีโชนิติบุคคล ซึ่งเป็นหน่วยภาษีหน่วยใหม่แยกต่างหากออกไป ก็จะทำให้ภาระการเสียภาษีน้อยลง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๘๐

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ